

Harrestrup Å i Vigerslevparken

Høring om afgrænsning
af miljøkonsekvensrapport
14. jan. 2021 – 15. feb. 2021

HVIDOVRE
KOMMUNE

INDHOLD

1.	Flere naturoplevelser og bedre plads til vand	2
1.1	Hvad er VVM?	2
2.	Baggrund	4
2.1	Restaurering af vandløb	4
2.2	Håndtering af vand fra skybrud	4
3.	Beskrivelse af projektet Harrestrup Å i Vigerslevparken	6
4.	Hvilke emner skal undersøges i miljøkonsekvensrapporten?	10
5.	Den videre proces	12

1. FLERE NATUROPLEVELSER OG BEDRE PLADS TIL VAND

I Vigerslevparken er Harrestrup Å et flisebelagt vandløb, og flere steder langs åen sker der i dag oversvømmelse i forbindelse med skybrud.

Projektet *Harrestrup Å i Vigerslevparken* har to formål:

- At forbedre naturen og skabe flere naturoplevelser langs Harrestrup Å og i Vigerslevparken.
- At håndtere vand fra skybrud ved at udvide åen i bredden og skabe mulighed for kontrolleret oversvømmelse i parken, når åen ikke længere kan håndtere de store mængder vand fra fremtidige kraftigere skybrudshændelser.

Københavns Kommune ønsker at skabe et nyt og varieret å-forløb med et mål om at forbedre biodiversiteten i hele Vigerslevparken. Projektet tager udgangspunkt i en restaureret Harrestrup Å, som kombineres med, at der bliver gjort plads i parken til at håndtere fremtidige skybrudshændelser. Det sikres at, Vigerslevparken også fremover kan anvendes som et rekreativt område med plads til ophold, aktiviteter og færdsel.

Projektet berører strækningen af Harrestrup Å fra jernbaneoverskæringen ved Hvidovre Station i nord til åens udløb ved Kalveboderne i syd. Projektområdet ligger på grænsen mellem Københavns Kommune og Hvidovre Kommune. Størstedelen af arealet ligger i Københavns Kommune, mens en mindre del ligger i Hvidovre Kommune, som det ses af kortet nedenfor (figur 1-1).

Københavns Kommunes Afdeling for Mobilitet, Klimatilpasning og Byvedligehold er bygherre på projektet. Bygherre har ansøgt om en VVM-proces.

1.1 Hvad er VVM?

Forkortelsen VVM står for Vurdering af Virkninger på Miljøet. VVM-reglerne skal sikre, at bygge- og anlægsprojekter, der må antages at kunne påvirke miljøet væsentligt, kun kan realiseres på baggrund af en såkaldt miljøkonsekvensrapport (som tidligere hed en VVM-redegørelse). Miljøkonsekvensrapporten skal indeholde en grundig analyse af de forskellige miljøpåvirkninger og give et overblik over projektets konsekvenser. Formålet er at give det bedst mulige grundlag for både den offentlige debat og for den endelige beslutning om projektets realisering. Inden miljøkonsekvensrapporten bliver udarbejdet, udsender VVM-myndigheden et høringsmateriale (denne pjece), der skal orientere borgerne og relevante organisationer om projektet, og opfordrer til at komme med input og viden til hvilke miljøpåvirkninger, der skal tillægges særlig vægt i miljøundersøgelsen.

2. BAGGRUND

Harrestrup Å er et mere end 30 km langt og stærkt reguleret vandløb, der løber igennem det vestlige Storkøbenhavn. Åen afvander et opland på ca. 70 km² fordelt på de ti kommuner Albertslund, Ballerup, Brøndby, Frederiksberg, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hvidovre, København og Rødovre. Åen har tidligere fungeret som en åben kloak, og blev som konsekvens heraf flisebelagt på strækningen gennem Københavns Kommune.

2.1 Restaurering af vandløb

Der har i flere år været et politisk ønske i Københavns kommune om at gendanne Harrestrup Å til et mere naturligt vandløb. Ønsket er i overensstemmelse med kravet i statens vandområdeplan, om at der skal opnås god økologisk tilstand i Harrestrup Å inden for en årrække. Det er således et mål at skabe mere liv og større biologisk mangfoldighed i åen. Det skal blandt andet ske ved at fjerne de eksisterende betonfliser fra åens bund og sider, og ved at give åen et mere varieret og slynget forløb, der forbedrer vilkårene for smådyrsfauna, vandplanter og fisk. Der er samtidigt et ønske om, at Harrestrup Å kan blive et mere integreret rekreativt element i Vigerslevparken.

Figur 2-1. Det nuværende kanalagtige forløb med flisebelægning levner ikke mange muligheder for en varieret vandløbsflora og -fauna i Harrestrup Å.

2.2 Håndtering af vand fra skybrud

Harrestrup Å er en vigtig vandvej for afledning af regnvand og blev tidligere benyttet som afledningskanal for spildevand. I dag bruges åen ikke til spildevandsafledning, men der sker fortsat

overløb fra kloakken med fortyndet spildevand til åen når det regner kraftigt. Derudover betyder klimaforandringerne, at der i fremtiden vil forekomme flere skybrud og kraftigere regn.

Hovedparten af Harrestrup Ås opland ligger opstrøms projektområdet, og en stor del af det vand, der skal håndteres i projektet, ledes ind fra andre kommuner. Der er derfor udarbejdet en samlet plan for åen, Kapacitetsplanen for Harrestrup Å (figur 2-2), der går ud på at tilbageholde og forsinke regnvand fra skybrud i ådalene i de opstrøms liggende dele af åen og samtidig øge udløbskapaciteten i den nedre del af åen. Inden for projektområdet skal Harrestrup Å og Vigerslevparken under og efter skybrud håndtere store mængder regnvand, og det sker ved at udvide åens vandføringskapacitet og indrette oversvømmelsesarealer langs åen i parken. Det er et krav til projektet, at det skal kunne håndtere en 100-årshændelse om 30 år, uden at de omkringliggende bebyggede områder oversvømmes. En 100-årshændelse er et udtryk for ekstremt regnvejr (skybrud), der statistisk set kun sker én gang hvert hundrede år.

Parallelt med projekterne, der skal håndtere de store mængder regnvand, er der også igangsat projekter, der skal reducere spildevandsoverløb til åen. Antallet af overløb eller udløb til Harrestrup Å ændres ikke som en del af nærværende projekt i Vigerslevparken, men de kommunale forsyningsselskaber er sideløbende i gang med at udbygge kloaksystemet langs med Harrestrup Å, så der i fremtiden vil ske en væsentlig reduktion af overløb med spildevand til åen.

Figur 2-2. Oversigtskort over Kapacitetsplanen for Harrestrup Å og de kommuner planen omfatter. Projektet Harrestrup Å i Vigerslevparken berører kun den sydligste del af Harrestrup Å i Københavns Kommune og grænser op til Hvidovre Kommune. Kilde: Harrestrup Å Kapacitetsplan 2018.

3. BESKRIVELSE AF PROJEKTET HARRESTRUP Å I VIGERSLEVPARKEN

Projektet går ud på at:

- Naturgenoprette Harrestrup Å fra en tidligere spildevandskanal til et vandløb med en høj naturværdi
- At skabe plads til og leveduligheder for et mere varieret plante- og dyreliv i Vigerslevparken
- Skabe plads til fremtidens regn- og skybrudsvand inden for projektområdet uden at omkringliggende huse og veje bliver oversvømmede
- Skabe flere naturoplevelser i Vigerslevparken.

Naturgenopretning

'Naturgenopretning' skal ikke forstås i traditionel forstand, da projektet ikke genskaber de oprindelige naturlige forhold. Naturgenopretning skal forstås som en forbedring af hele områdets naturkvaliteter med udgangspunkt i vandløbets natur, samt de muligheder og begrænsninger der er for et grønt område i en by som København.

Åen og dens omgivelser får et mere naturligt udtryk ved at fjerne fliserne i åen, ved at slynge forløbet og på enkelte strækninger opdele åen, så der dannes små øer (ffigur 3-3). Åens udformning ændres, så åen ved normal vandføring løber i et smalt snoet forløb i bunden af en bredere fordybning, der kun fyldes ved kraftig regn og stor vandføring. Det kaldes, at åen har et dobbeltprofil (ffigur 3-2). Det varierede og snoede forløb giver gode muligheder for, at smådyrsfauna, vandplanter og fisk kan etablere sig i åen. Åens nye udformning skaber også en ny naturoplevelse, da det er muligt at gå nede langs med åen af nye trampestier. På udvalgte steder foreslås det at bygge flere gangbroer, så der skabes bedre sammenhæng på tværs af åen. Åen bliver på den måde et mere rekreativt element i parken med bedre mulighed for ophold og aktiviteter.

Omkring vandløbet vil der blive etableret en vildere og mere varieret 'natur' med en høj biodiversitet. Terræn og fugtighed vil i høj grad være med til at definere de mange forskellige plantesamfund eller habitater i parken og der vil med tiden udvikle sig områder med rørsump og mosevegetation, mens der på skrånninger vil kunne udvikle sig et mere tørt og artsrigt plantesamfund. Andre dele af Vigerslevparken vil fremstå helt som i dag med åbne græsplæner og bede omkring parkens eksisterende faciliteter.

Langs åen vil der blive plantet enkeltstående træer som rødæl og hængepil, og i resten af parken vil der blive plantet forskellige træer af både biologisk og landskabsmæssig værdi, som også vil være til gavn for bier og andre insekter. De nyplantede træer skal erstatte de træer, som det er nødvendigt at fælde eller beskære i forbindelse med anlægsarbejdet, og skal sikre at Vigerslevparken i fremtiden fortsat er en grøn park. Nogle af de fældede træer bevares i parken som liggende døde stammer eller som stående døde stammer, der beskæres så de ikke er til fare for forbipasserende. De efterladte stammer styrker biodiversiteten og er til gavn for en lang række svampe- og dyrearter.

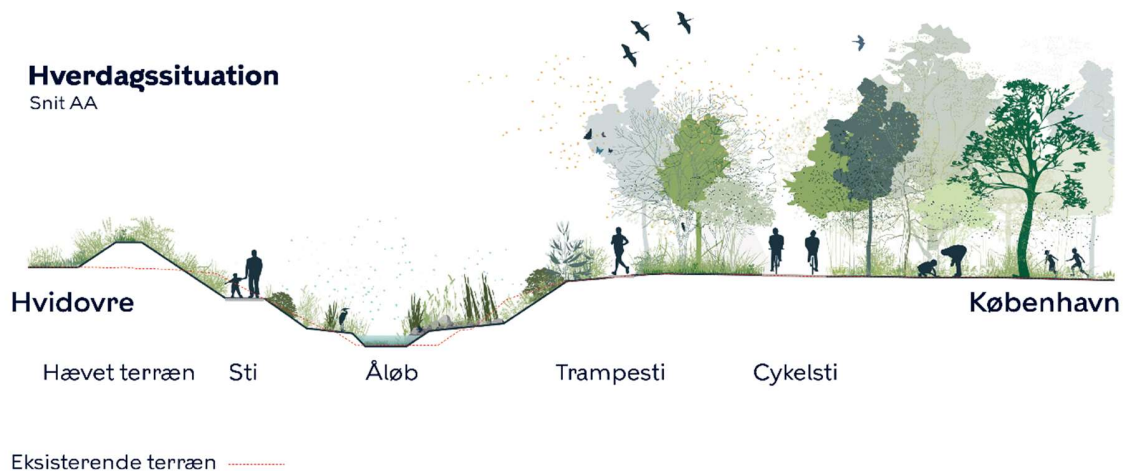

Figur 3-1 Der vil også i fremtiden være store enkeltstående træer langs åen.

Vand fra skybrud

Parken bliver indrettet, så vand fra skybrud kan forsinkes og tilbageholdes i udvalgte områder og ledes til åen, når der igen er plads. I kanten af parken og langs åen hæves terrænet, så der opnås en digefunktion, der holder vandet inde i parken og forhindrer oversvømmelse af områder, der grænser op til parken. Terrænhævningerne laves med jord og udformes, så de på bedst mulig vis indgår som et naturligt og rekreativt element i parken i perioder uden skybrud. Enkelte steder ud til offentlig vej hæves terrænet ved hjælp af lave skybrudsmure. Skybrudsmurene i projektet vil blive ca. 60 cm høje og kan f.eks. bruges til at sidde på.

Figur 3-2 Eksempel på tværsnit af hvordan terrænet langs åen kan blive ændret for at give mere plads til vand i åen og samtidig skabe mulighed for at gå langs åen i en hverdagsituation med normal vandstand i åen.

Figur 3-3 Eksempel på strækning, hvor der kan tilbageholdes større mængder vand og hvor åen får lov til at slynge sig igennem parken.

Anlægsfasen

Anlægsarbejdet starter i den nordlige del af projektområdet og bevæger sig ned ad åen i sektioner på ca. 100 - 400 m, der løbende gøres færdige. Bearbejdning af terræn og åløb foregår med større gravemaskiner fra åens østlige side og med mindre maskiner på begge sider af åen afhængig af landskabets udformning og særligt af hensyn til de eksisterende træer i parken. Igennem parken forventes den eksisterende cykelsti at blive anvendt som byggepladsvej. Cyklister orienteres om anlægsarbejdet og guides af en alternativ rute. I parken vil der blive etableret oplagspladser, hvor jorden transporteres til og fra med dumpere. Kørsel til og fra oplagspladserne forventes at ske med lastbiler, og det vil berøre en række veje. Trafik i anlægsfasen er i gang med at blive planlagt. Som det ser ud nu, forventes følgende veje eller stier at blive anvendt til lastbiltrafik; Landlystvej, Vigerselv Allé, Sønderkær, de krydsende stier i parken ved Åhaven og Stakhaven, Åmarksvej og stien der løber ud til Kalveboderne. Yderligere adgangsveje kan komme i spil, men dette vil blive beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Der vil foregå terrænbearbejdning i parken, imens der er vand i åen. Arbejdet udføres ved at tørlægge små strækninger af åen ved at pumpe å-vandet forbi i rør eller slanger. Efter hver arbejdsstrækning etableres der et sandfang for at beskytte især Kalveboderne mod sandvandring og andet materiale, der frigives ved arbejdet i åen. Efter terrænbearbejdningen skal skråningerne stabiliseres, så de ikke skrider, det kan gøres med kokosnet. Endelig vil stier i parken blive retableret og der bliver sået græs og plantet træer og buske. I den sydligste del af projektet mellem Gammel Køge Landevej og Kalveboderne, skal terræn og å ikke bearbejdes eller genslynges, men her skal der alene fjernes fliser og sikres mod erosion.

Der forventes at blive afgravet omkring 40.000 m³ jord og materialer og påfyldes ca. 33.000 m³ jord. De afgravede mængder vil hovedsagelig bestå af fliser og blødbundsaflejringer, der kun i mindre grad kan genanvendes. Opbygning af vandløb, diger m.v. kræver jord af en vis kvalitet, for at kunne modstå erosion og vandtryk. Derfor skal der køres jord og fliser ud af parken og ny jord ind i parken.

4. HVILKE EMNER SKAL UNDERSØGES I MILJØKONSEKVENSRAPPORTEN?

Københavns og Hvidovre Kommuner skal, inden bygherre får udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, fastlægge hvilke emner, der skal have særlig fokus i miljøkonsekvensrapporten. Høringssvar fra borgere og andre interesserede vil indgå som en del af kommunernes grundlag for at fastlægge disse emner. Nedenfor nævnes de forhold, det er vurderet, skal undersøges i miljøkonsekvensrapporten. Rapporten skal både beskrive og vurdere påvirkninger under anlægsarbejderne og i den efterfølgende drift af området.

Natur, flora og fauna

Påvirkning af det eksisterende dyre- og planteliv i og langs Harrestrup Å og i Vigerslevparken skal undersøges. Blandt andet om projektet påvirker flagermus i området, da de er på listen over særligt beskyttede arter. Projektets påvirkning ift. større træer i området skal belyses, idet det er nødvendigt at fælde ca. 500 træer. De forventede positive effekter for biodiversiteten af at gennemføre naturgenopretning af åen og landskabet omkring, herunder plantningen af ca. 600 nye træer, skal også belyses. Omfanget af træffældninger og plantning af nye træer præciseres efter offentlighedsfasen.

Overfladevand og spildevand

Det skal vurderes, hvordan vandkvaliteten i Harrestrup Å vil blive påvirket af projektet, når f.eks. åen bliver omlagt og når fliser tages op. Desuden skal der ses på, hvilken betydning projektet vil have for vandkvaliteten i Kalveboderne som Harrestrup Å udleder til.

Grundvand

Projektområdet grænser op til indsatsområdet for grundvandsbeskyttelse i Hvidovre Kommune. I miljøkonsekvensrapporten skal det kortlægges, hvordan sammenhængen mellem å og vandløb er i dag. På den baggrund skal det vurderes, om der er risiko for at projektet kan påvirke grundvand negativt, og hvis nødvendigt hvad man kan gøre for at forebygge, at det sker. Det skal også undersøges, om tørholdelsen i forbindelse med anlægsarbejderne kan påvirke grundvandet.

Landskab

Landskabet i Vigerslevparken og langs Harrestrup Å vil ændre sig i kraft af, at det er nødvendigt at fælde træer i parken for at gennemføre projektet. Endvidere vil parken ændre sig med slyngning af åen og bearbejdning af parken, så den kan rumme skybrudsvandet. Projektets påvirkning af landskabet skal beskrives og vurderes, herunder hvordan landskabet vil se ud ved en normal vandstand i Harrestrup Å og efter skybrud.

Befolkning og sundhed

I dag bruges parken eksempelvis af cyklister, en fodboldklub, spejdere, gående og hundeluffere. I miljøkonsekvensrapporten skal det beskrives, hvilken betydning projektet kan få på brugen af Vigerslevparken både under anlægsarbejderne og efter at arbejdet er udført. Endelig skal det undersøges, hvilken betydning det har for brugen af parken, at dele af den til tider vil blive oversvømmet med skybrudsvand.

Trafik, støj og vibrationer

Anlægsfasens gravearbejde og bortkørsel af jord vil give anledning til trafik og støj i parken. Omfanget af dette skal beskrives og vurderes. Herunder skal det vurderes, hvordan trafiksikkerheden for cyklister og gående kan sikres samtidig med, at der gennemføres anlægsarbejder i parken. Det forventes ikke, at der skal spundes eller udføres andet jordarbejde, der giver anledning til vibrationer i væsentlig omfang.

Jord og jordforurening

Åens nye slyngede forløb og jordarbejder i øvrigt forventes at medføre et overskud af jord. Det skal i den forbindelse undersøges, hvilken kvalitet jorden har, og om jorden kan genanvendes.

Lugt

Det skal undersøges, om der kan forventes at være lugtgener forbundet med at renovere åen, og om projektet indebærer andre kilder til lugt.

Øvrige miljøforhold

En række andre miljøforhold skal også undersøges. Det drejer sig blandt andet om påvirkninger af den arkæologiske kulturarv, herunder arkæologiske fund. Det skal også undersøges, om åens brinker kan udformes, så færdsel langs og på brinker kan ske sikkert. Endelig skal det vurderes, hvordan projektet kan påvirke materielle goder i området. Det skal i den forbindelse beskrives og vurderes i hvilken grad projektet reducerer risikoen for oversvømmelse af private grunde langs parken.

5. DEN VIDERE PROCES

Hvis du har forslag til emner, som bør indgå i miljøkonsekvensrapporten, skal du sende dit forslag til Københavns Kommune via www.blivehoert.kk.dk eller Hvidovre Kommune via <https://www.hvidovre.dk/Politik/Hoeringer-og-afgoerelser>. Begge kommuner er VVM-myndighed for projektet.

Forslag skal fremsendes senest d. 15. februar 2021.

I høringsperioden inviteres alle interesserede til at deltage i et digitalt borgermøde **d. 2 februar 2021, kl. 19-20**. Her præsenteres høringsmaterialet og hvilke emner, der på nuværende tidspunkt undersøges i miljøkonsekvensrapporten. Efter mødet skal du selv ind på høringsportalen og skrive dit høringssvar inden fristen udløber.

Link til det digitale borgermøde vil blive gjort tilgængeligt på anlægsprojektets hjemmeside <https://www.kk.dk/artikel/harrestrup-aa-i-vigerslevparken>. Her kan du også holde dig orienteret omkring dagsorden for mødet, eller hvis der skulle ske ændringer pga. Covid-19-situationen. Ved spørgsmål kan du henvende dig til projektgruppen på harrestrupaa@kk.dk

Når høringsfasen er afsluttet, vil Københavns Kommune og Hvidovre Kommune sammen fastlægge hvilke emner, der skal arbejdes videre med og som dermed vil indgå i miljøkonsekvensrapporten. Forslag indsendt inden fristens udløb vil indgå i denne proces.

Herefter vil bygherre lade en rådgiver udarbejde en miljøkonsekvensrapport, som beskriver og vurderer projektets miljøpåvirkninger. Rapporten sendes i høring i mindst 8 uger, hvilket forventes at ske i andet halvår 2021. Herefter beslutter Teknik- og Miljøudvalget i Københavns Kommune og byrådet i Hvidovre Kommune, om der kan gives VVM-tilladelse til projektet. Inden projektet kan anlægges, skal der indhentes en række tilladelser, projektet skal projekteres i detaljer og anlægsarbejderne skal sendes i udbud.

Anlægsarbejderne i forbindelse med skybruds- og naturgenopretningsprojektet i Vigerslevparken forventes at tage omkring 2 år, og forventes at blive igangsat medio 2023. Anlægsarbejdet vil blive opdelt i etaper, så der ikke vil blive arbejdet på hele strækningen på samme tid. Etaperne fastlægges i den videre proces. Der vil i projekteringsfaserne blive foretaget en række tekniske undersøgelser i området.

Harrestrup Å i Vigerslevparken

**Høring om afgrænsning af miljøkonsekvensrapport
14. januar. 2021 - 15. februar. 2021**

Københavns Kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen

Hvidovre Kommune
Center for Plan og Miljø

December 2020

Foto: SLA og Aesthetica